

1

Moore St. Dr.

P

era:

100

18.

Nie pożycza się
do domu.

ETAE POLON.

W. 127

890

FFF. III. 3.

Ł O D Z
M Ł O D Z I
Z N A W A Ł N O S C I,
D O
Brzegu płynąca.

Przez
KASPRA TWARDOWSKIEGO
wydana.

Indignè transacta adolescentia, odiosam efficit senectutem : &
honestè acta superior ætas, fructus capit authoritatis. *Cassiod.*
Ociola iuuentus, impudenter educata, omni ferissima bestia
immanior est. S. Chrysostomus.

Z dozwoleniem wrzędu Duchownego.

W K R A K O W I E,
W Drukarni u Dziećm Jakuba Sybeneychera/
Roku Pańskiego. 1618.

Eccl: xi.

Letare ergo iuuenis in adolescentia tua,
& in bono sit cor tuum in diebus iuuentu-
tis tuæ, & ambula in viis cordis tui, & in in-
tuitu oculorum tuorum, & scito quod pro
omnibus his adducet te Deus in iudiciū:
Aufer ergo iam à corde tuo, & amoue vi-
tiositatem à carne tua. Adolescentia enim
& voluptas vana sunt.

ETAS

Ich M éiom

Moim wielce M éiowym P ánom,
PP. PRÆFECTOWI, Y BRA-
ćiey wszytkiey Congregátiey Wnie-
bowzięcia przenachwalebnieyszey
Bogárodzice MARIEY
PANNY.

Przy Kościele Societatis IESV w Kráto-
wie postanowiony.

KASPER TWARDOWSKI Byelskie y w
mijone posługi.

ROK temu nie zupełny mój M éiowi Panowie, iakó
trochy dowcipu mego zle używając, pioro me był
nárytmy drugich goršacc rozpuszcili: y nie dosyć
mátać ná tym, że pišane czytano, ršłowałem, áby one w
druk odemni: podane wielom krotochwili, mowiác wedlug
swiátá, á z guby dušy, wedlug sumnienta y Bogá, occasie
słáć si były mogły: zá chwałę to sobie nástępludzi, cze-
gom sie przed Bogiem y bácznym kóždym wstydáć miał
słusnie: drugim niektorým chác si: w tym równáć, cum
puderet non esse impudentem, táko Augustyn s mo-
wi: *Alé P. Bog* (ktory wilki od owiec swych odpédza,
á zlych, iák owce páršywe, áby drugich nie zarážali,

A 2

prze

Przedmowa.

przez czuynę Pasterz, od trzody wylacza, zdarzyć to
raczył, że sie wsiłowanie moie, y złych zamysłów do skut
ku prowadzenie, vsu Przenawielebniejszego w Chry
stusie Oycá y Pána, lego Mści Xiedzá Marcína
Szybskowskiego Biskupa Krákovskiego, Siewierskiego.
Xiażeciá doniosło: Ktory w asnie w ten czas, wielka
swa ku wykorzenieniu wszelkiego pogorszenia, między lu
dem sobie od Boga powierzonym, zarliwoscia, pisma
wselkie takie, czuyny Pasterz, ostrymi barzo dekretami
swymi wykorzeniał, y potepiał. Doszło sie mnie też, iako
był zarobił, paca roboty godna odniosć, pićciem musia
ć z przykroscia, czego sam sobie nawarzył. Je
dnak zla wola pobudzała rozum iakoby zamysły one sztu
ka iaka, wyrokow czuynego Biskupa, wysć byśmy mogli, y
swego dokazać. Lecz Biskup on Nayszyjszy y Pasterz
dusz nájzych, chce mie nawiesć na zbawienna droge,
Dekretá Wikáriego w tej Diaceley swego, nowym
práwie wyrokiem swym, ostrzeyszym niżli pierwsze, po
twierdził: mnie ciężka choroba złożył. Otworzył y mi
sie na tych miast oczu y doznać em że ostre wyroki Bisku
pa, oycowskim mi napominaniem był y: rekamám dotknął,
co napisał Augustyn S. że: Non omnis qui parcat a
micus est, nec omnis qui verberat inimicus, & me
lius esse, cū teueritate diligere, quam cum lenitate
decipere. Y wspomniawszy sobie na tegoż Świętego na

Przedmowa.

uke, że ad agendam poenitentiam, non sufficit mo
res in melius mutare, & à malè factis recedere, nisi
& de his quæ facta sunt, satis facias Deo; Myślićiem
począł, tak by zągłupie p'ochosci, m'odego domcipu, po
kutować y s uszn: owoc pokuty, Pánu przynosić. Nie
zdało mi sie lepie, iako tymże sposobem, ktorym sie oso
bliwie B. gá obrażało, po uto czynić, y dobre mi r, tmami,
zle wetować. W ktor, ch zamysłach mych bedacemu,
niemáło mi matercy do tego dodała. Káplcia ábo Orato
rium Wásmosćiom, y z ozdóbami swymi: Ktore tak sa
dobrze sposobione, że trudno rozsądzić, iesli wieccy y
bargiey, ochodostwu mie, sca Święte s uza, czy li patrza
c, m do wszelkiego nabożeństwa, postepku w cnotach, oby
dy grzechow, z ákochania sie w boiażni Boga y sa occasia
y pobud a: czego sam na sobie doznał, gdy m to Orato
rium nieraz z rożn, mi z posrzedku Wásmosćiom mó
ści wielce Mściwych Pánów, do dobrego mnie wioda
cych, nawiedzał, y pilno ozdoby tego wważał. Przeto
chce te liebe pisma me, zle dobrymi wetuiac, do czytá
nia ludz, tego podać: y mając ie według zwyczaju, ko
muż obwiec opiarować, do Wásmosćiom mych Mści
wych Pánów, rmys y oczu obroci em, ktorzy mając w
Cngregatcey swej, (ktora przed lat ilkanasta, oso
bliwie zarliwosci y rozmnozenia czci przeczysley Pá
ny, y postepow w cnotach ludzi, zwasczá mlodych,

Przedmowa.

wielkich dwu Biskupow Krakowskich, Spamięci Ie-
go Mei Xiedza Kárdyna'a Mácietowskiego, y Iego
Mei Xiedza Marcina Szyszkowskiego, náten czás
Kánonika Krakowskiego tudzież y Iasnie Wielmożne
go, Iego Mei P. Mikolaja Zebrzydowskiego Wo-
iewody y Generala Krakowskiego, w poczęciu swym,
przećiw wielu diermnych y niepotrzebnych contra-
dickcy wsparcia y szczesliwie postanowiona widzimy
wiele rozmaitych y wielkich, tak duchownych, iako y
Swieckich Senatorow, Prálatow, Káplanow, ludu v-
czonych y godnych, Dworzan bogoboynych, nie tyl-
ko sami siebie przykład dobry, co naprzeciwscy mło-
dzi, a oobliwie stanu Szlacheckiego, (ktora st. w mie-
ście tym Sto'e znym, ábo Grodem, ábo wyzwoleńmi ná-
u'ami. przy starożytn y y zacney tey A'cademicy
báwi) dáćcie. y one w boiażni B'żey, y cnotách wśre-
lákich postępi wáżemi, y nabożeństwie ku Przeczy-
stey matce Páńskiej, mocno y nieodmiennie trzyma-
ćie; ále też y inna, ktora wolność w swa wola sobie od-
mieniszy, y látom swym młodym, wtęś sie dawszy,
sumnienia zaniechywátac, kwiát lat, y náklad márno
trawiac szeroka droga, do zguby bieży, rozmaitemi
szkodkami od zleżo odwodzićie, y do zámilowania sie
cnot Swietych zaciągacie; á krotko, bez żadney am-
plificacy, y pooblebsławiać, kościolowi Bożemu,

Bracie.

Przedmowa.

Bractwem tym waszym, Operarios viles, a Rzeczy
pospolitey, Ciues bonos, do wszelkiego zgola stanu, i
m'odu w pobożność sposabiąc, ex professo, y umyślnie
vsilut. éie. Nie pragnąc abyście mnóstwo bractey swey
mieli, ále wybor: wiedząc, że wiecey teiden pobożny
za nie wrodzony, ábo domćipny, w kościele Bożym y
Rzeczypospolitey, rozmnożeniu chwały Páńskiej
y dobremu Pospolietmu, pomoc y przeciwnym zaś spo-
sobem swemi nie według Boż. a postępkami, wiecey t. mu
oboygu zaszkodzić może. á niżeli wiele inszych, nie tak
za nie wrodzonych, ábo domćipnych, nie tak wielkiego má-
iacych y pomagac. że wt. cey kilka rzeczy godnych,
Mistrzom swemu, honoru czynia, niż pełne audi-
torium, y wielka promada mnięcy wczonych: Tak że
Congregati y Wmciow moich M'ciowych Pánow bar-
zo dobrze służyć może co S. Bonau'ntura mowi: Qui
potentē (natalibus vel ingenio) in bono promo-
uet, multos iuuat: & e conuerso, ipsius lubesio-
multorum est detrimentum, ha innego, ktory tak
nie iest, salus, sibi met prodest, á z omych zaś kaźde-
go, multis, tam propter (iako tenże przydaie) exem-
plum aliorum, qui inde edificantur, & prouocan-
tur ad bonum; quam propter alia bona, quae per
eum promouentur in alijs, & mala impediuntur. Do
ktorego skutku intentie? W mciow, mniemając. że też

coż-

Przedmowa.

cożkolwiek ma'a y lichatá ma robotká, pomoc może, o-
ne Wáśmóściom moim Miciwym Pánom ofiaruie
Prziymicie sz tedy prosze Wáśmóść moi Miłóściwi
Pánowie dar miły, i laska, á w lichbet tych którzy i
nawá nosi swych zlych postępkow do Congregaciey
W M. iáko do bezpiecznego portu, przyp. ywáit. ác z nie
godnego policzcie, ym Albú wáśze, s'uz Przeczy-
sley Miciki Bożey, á Pánicy wáśze y w piści ro-
skażcie. Datum sp. Krakowie sp. dzień S. Marcina,
Roku Páńskiego. 1618.

*Wielce macie
Wzrost Dobre Wáśze
mego kochanego Opatu
Bonie Wzrost
Nanogi Bonie Wzrost
Bóg i laska*

XXX

Recogitabo tibi, omnes annos meos, in amari-
tudine animæ meæ. Isaia. 38.

Delicta iuuentutis meæ, & ignorantias me-
as ne memineris. Pjal: 24.

Dwoe swowolny w Łodzi pobutwalał /
(Która ze wśech stron fale skotatał.
Na Oceanie grzechu bezdennego /
Gdzie nieuspiony sep sumnienia złego:
I plugawych grzechom wślagał się pod skalę /
(Iż się przez ożieki Łódz moie zbuntwiałe.)
I Działo wiodze od matni przeklęty /
pod mąst szawienny / na którym rospieły
Wiałal barlatna wśytak krwiazbroczony /
Nierwinny grzechu Panny Syn zrodzony.
Natem za nasze grzechy on omdlewał:
Natem obfite łzy swoje wylewał:
Natem y umarł / na tym grzech przeklęty
Sptawil krwota swota tento Sternie światy.
Ktoby cie nie znał drzewo poświęcone:
Drzewo w szawiennym strugu w opione /
Sam Japhir święte gątezie przemiewa /
Stońce na łasność twoja się szumiewa.
I Słusze zaiste do twej tajemnicy /
Krepuie swojej i nadziei potwice.
I mowie: Światy Romanie do twego /
Nikieru dzisiaj Korabia moiego.
Daj bieg szewskowy fuscie nadwarłony /
W port pod szawien i z igiel ościogłony.
I Bogu me i tore rozumem wladacie /
I na wysokim Parnazie mie szacie:

Lodz z nawrotności /

Wroście piero Tyrona tepego.
 Wiedźmy krynicy Tomia Pegazego.
 Nie żebych śpiewał bohaterstwie sprawoy /
 Abo pieścione Heleny zabawy.
 Dla ktorey miasto raka zbudowane /
 Poległo Greckim kopytem i deptane.
 Niechcia / niechcia / dowcipu moiego
 Puszczac na głebia sprawo świąta marnego /
 Dość moicy Lodce zaniechawszy biegu /
 Płać się przy maszcie i zbawiennemu brzegu.
 A lubo praca moja mała będzie /
 Lub w moie łodzie mało co ich wsiędzie.
 Przecie ja będę popływaiac sobie
 Kończył swoy zamiysł i zaczętym sposobie /
 ¶ A ty Apollo naciagnawszy strony
 Gdy śpiewać będę żywot u witalny:
 W gestym siwowym grzechu plugawego /
 Puszcz smutne Echo od fletu twoiego /
 A po ki lutnia twoia będzie brzmiła /
 Wz y Pallady aby przyśpiewała:
 Ptaczliwym głosem: głosem żłobliwym /
 W ospolu i mna niech śpiewa trościwym.
 Ale się miłe / y daremno żadam
 Ratunku od was / bo go nie ogladam.
 Wasza rzecz śpiewać Marsa surowego /
 Twarda przytłocia teb prasującego.
 Mnie zaś potrzeba i nad nieszczesnemu
 Szukać ratunku w grzechach conacemu:
 A w tel rzuciwszy i Helikonu ród /
 Dowieś dalibog prawdy i wsey porady.
 ¶ Panno / nie ty co Paruaskiego kold /
 Nat rylas laurem stronie swego czoła:
 Ale która z gwiazd nieśmiertelnych wity /
 Nośisz na głowie wieciec znakomity:

Tysama

Do brzegu plynaca.

Ty sama poday do serca moiego
 Krople twej rosy i rzodia zbawiennego,
 Bych mogl oplakać łaską twą w zmiecony /
 W plugawych grzechach żywot wroplony.
 Aieoli tedy grzech wiersem farbu /
 Niech w twoiey łasce odmiany nie czuje.
 ¶ A ty wciśna lecz nie trwała miłodzi /
 Ktora się plawił w nieśfalej powodzi.
 Chroni się Sert morskich / Kaukazu smieznego /
 Wary i daleka / byś okrecu twego
 On nie rozbiła / by snadź morskie waly /
 W żywoty go na głąb wiecznie nie zilały.
 Ty stronnie radze / radze żyj cnotliwie /
 Chceszli do portu przypłynąć sejról wie:
 A te kart kilek będziecie się zdalo /
 Przyczay i łaska zabawić cie mało.

Eccl: 12.

Memento creatoris tui, in diebus iuventutis tuae.

¶ Edac na ten świat i maki wypuszczony /
 A herbem Bozym na kręcie oznacony.
 Zaraz mnie w ciepłych pieluchach pod świat
 Choragiem nieśla: na ktorey rozpiera
 Ukazowała tajemnice mego
 Wdru i ciela / tam i serca swiego
 Ciszcie wdechania wypuszczają dymy /
 Dym i mój przytłoczy bral na nie patrzący.
 Kądaby była Koszka zemnie miała
 Stan sława / sposób by była wiedziata.
 A jesto do mnie łagodnie mawiała:
 Namilsz sennu / tegobym ja chciała /
 Abyś zawczasu zbawiciela twego /
 Nawzetał d mialic za żywota mego.

B 2

Atory

Lodz 3. nawalności

Ktory przez swo śmierć / okrutney paſceki
Wyrwał cie z temu smokowi przez dzięki.
A chce żebyś ſie ſtarał tu o tego
Laſte: za co ty zbawienia wiecznego
Bądź pewien / Ktore dla ciebie zgotował
Bądźieſli iego przykazanie chował.
¶ Tey mie / y inſey za żywota ſwego /
Wczyła cnoty / życia pobożnego /
Za wczasu ſwiatego ponęta dawala /
Z młodu mie w iarżmo zbawienne wpzygała:
¶ Nie dlugo potym Cloto nieſzczęśliwa /
Ludzki mu życiu mało przyjaźliwa /
Do Tyſiphony z kłębkiem przybieżala /
Ojirem żelazem wciąż nie każala.
Na ſłabey cerwie w ten czas ſrogie iedze /
Snowały watek śmiercionośney przedze.
Jedna zley gorſza z iadu wyſchła parka /
W kres ciękaćego nie patrząc zegarka.
Kościela ſtrona śmierćelnego żydła /
A uſta w Abis wſiawſzy metowidła.
¶ Nie tak jałofna dume przytomnie /
Awiluta Progne w zachmurzonym bymie:
Nie tak ſłowieczek za wieczornej roſy /
Smutne roſpuſzcza po leſczyńiegłoſy:
Nie tak troſkliwa Echo przy dolinie /
Po ſwym Włarcyſie plakała w krzewinie.
Jak ia po matceſzy wylewał ſwoie /
Tylko ſie w krowawie roſpywał zdrois.
Wzdychałem ciężko / a plonienie częſte /
Lzy zalewały z oczu moich geſte.
Plakałem dlugo wſpominać na nie /
A lzy budziły częſte wſpominię.
Potym za czasem w niepamięci / smutny
Zal ſwoy wtopił bódzic tak okrutny.

do brzegu płynaca.

Marta z pamięci / iey napominanie
Do cnoty / poſło wſpol zapamiętanie.
W tym zła ſwawola do ſerca moiego /
Wrzuciła kółce namiętności ſwoiego.

S. Aug. in Conf:

Ego adoleſcens miſer valde ſuſpirabam ligatus non ferro
alieno, ſed mea ferrea voluntate.

¶ O kim nie myśli o żądney ſproſności /
Poti mie nie grył mól plugawych ſtości:
Choć też co na myśl przypadło brzydkiego /
Nie tknęło ſie to namiętności ſerca mego.
A iak o ſtore pod chorągiew ſwoię /
Brzydka ſwawola roziła imię moje:
Zarazem poczuł / że w moie kości /
Wrzuciła plomień brzydki wſeteczności.
Jużem nieſzczęſny chodził za przygniony
W czarowſkim iarżmie / już kark odciąniony
Ciężkim brzemieniem grzechu plugawego /
Wławyknął dźwigać iarżma przekłetego.
A pewnie bym był w tym potopie moich /
Plugawych grzechow nie wſedł rak twoich /
Przekłety łowczy / pewnie byś był nurzył
Łodkę ma na dno / już byś ia był kurzył
Zarſkim łuczycem y ogniem świątym /
Ja koſ jwyłczył ciebie raz oddanym.
Gdy tyś iacami on przywoził ſtary /
Charon przywozi / a plaſzcz na nim ſary
Trzebie ſie / kiedy ze wſyckiego biegu /
Po drugie ſwoy prum napycha do brzegu.
A ty przekłeta rozdarsy paſceki /
Podziſ nieſzczęſne nawieczna ich mek e.

Lodź z nawalności

Ale je weyjrzał miłośniwym okiem /
Przedwieczny władca (co niebem sferokiem;
A toba samymy twym piekłem rzadzi /
A pragnie zbawić każdego co błądzi /
Tłamie grzesznego. On paszeczce twojej /
Nie dał pochłonać błędnej Łodki mojej.
Dał w rozejnaniu grzechu skądiego /
Znać oć początek zbawienia wiecznego.

S. August:

Nec habebā quid responderē tibi Dñe, nisi verbalenta,
& somnolenta, sine modō & modō, modicum & modicū.
& modō non habebat modum, & modicum ibat in longum.

Gdych czas żyć z Boskiego wyroku /
Do dwudziątego y piętego roku
Zawse swobodnie: a co czasu było /
To na marności świeckiej się strawiło.
A gdy iak zawse od zwykłej biada /
Szedłem z Cupidem zwozyczaynemi flady
Przez długą łaskę przy której las leżał /
A strumień źródłem kryształowy bieżał.
Wstępe tenen iakoby zbroynego
Kycerza za mną / tuż tuż biejącego.
(Był co co serca ku Bogu podjeżał /)
A kiedy mnie już tylko nie dosięgał:
Ogromnym głosem krzyknął na mnie z boju
Stoy (pr) śmiertelny / a tuż namnity z Proku
Nie wmykaj się: y ty z cza. owinie /
Ktoryś się wysłał brzydkiej nierządnicę.
Zboycę serc ludzkich / daj na słowo moje
Zwin zaraz pod się dybkie skrzydła swoje.
Już nie nie moż. si. tu / tu / wśpłecznik /
Wędzicz na moim wiazany lyru.

Do brzegu plynaca.

Tu na tym miejscu / pokazę ci tobie /
Jeżeliś nad twój łut noś przy tobie.
Dziś dostawo twoje nie trwale do ściet /
Wpadnie moca niebieskiego pretu.
Ledwo to wyrzekł / zaraz nieśczęsnego
Porwał za barki Kupidu małego.
Winde mu z diawły która oczy wiazał /
Do ostrej skały na niej go przywiazął.
A sam zdaleka pomsty z niego chciał /
Puścił hartowane strzały nań z dzieciny.
Strzelał niezbędny gdy go Amor Boży /
Co raz strzaleczka bez odkładu złoży.
Zwitał się w kłopot / a darmo swotem /
Triptotal przy skał. strzyoty nie ważnemi.
Składał się malarz podobny ciska / ale
I tak mu w ręku nie została wcale.
Szkarlatny strumień inż po piorach cieczy /
A on go z łutu bez przestanku ścieczy.
Gdzie (pr) niedzielnika twego dostawa chwaly
Kedy? w która cie stronę odbiejały:
Kedy ofiarę w młacie ziola?
Wszystkie upadły / y ty z niemi zgotu.
Gdy już obaczył na polu martwego /
Kzucił od skały krewia spłoszonego.
Jakiś to dźwięk / a wysokie skały /
Od tak ciężkiego razu z huczały.
Acho chwytając ja wieczornej rosy /
Kupidynowe zalotliwe głosy /
Narcyzowi te swemu odsłata /
A sama po nim wstawnie huczała:
Kiedyś kiedyś porwał się spotaw /
A wcielać chylkiem bez zabawy /
Wpadł między gęsty chłostow krzak rożany /
Tam sobie cedził z rozej sół narany.

Lodz z nawalnosci

S. Augustinus.

Quid cantamus? quamdiu & quamdiu; cras & cras; quare non modo, quare non hac hora finis turpitudinis mea.

Gdy matak zdaleka patrzal wylekniomy/
Jako Bupida karal wybrotiony.
Z strachu wielkiego wlosy mi porostaly/
Po wosyckim cielegyly sie ocmaly.
Jezye zamilenat/ a na twarz y smuony/
Wstyd swoje strydl rociagnat okrutny.
Tam mi na pamiec zywota przyslego
Przypadly zbrodni/ tam dopiero z zlego
Jarima wylojyc/ chcialem zywot brzydky/
Zimny plugawe pomyslenia wosycki.
Ale paszeka nalogu dawnego/
Niechciata puscie serca do dobrego.
A przydawala co raz cieszey maki/
Kwac go mych zbrodni okrutnemi sekci.

S. Augustinus.

Sic eramus adolescentes, donec tu altissime miseratus miseris subvenires, & erueres nos, ab omnibus vitiis nostris pessimis.

To odprawim sy/ zaraz Amor Bozy/
Swoy lud niebieski do saydaka wlojy.
Serzalki w goracy krwi zahartowane/
O natolanka otarl hecowane.
Arzecz do mnie z gniewu oploniony/
Nedzny wygnajecze od niebieskiej strony
Przez zbawiennego wstapiw sy sladu/
Siadlec przy drodze piekielnego iadu?
Czemu na sciepkie Boga prawdziwego/
Nie masz sie? czemu w przykazanie tego/
Z iazymem o wietych cnot ni zay rzec? czemu
Nie niepomazasz oycu czeladnemu

Wino

do brzegu plynaca.

Winnicy tego z przecz twoy kwiat mlodości
Owiadl podciety kosa wstecznosci?
Oto aczkolwiek dzisiaj od rok moich/
Miales roziac koniec plugawych spraw twoich.
A by nie byla takla przedwiecznego/
Pewnie jes godzien karania wiecznego.
Ale ze Panstie milosierdzie swiete/
Wierze jest/ nizli twoe grzechy przeklete.
Oto cie tesze chcial przez mie ratowac/
A w zbawienny port Lodz twa nakierowac.
¶ W tym siedm celnieyszych strzal z niebieskiej deki
Dosiagl/ y dal mi smiertelney do raki.
Wosyckie hartowne z wylconym grotem/
A sam taka stow do mnie wyrzekl potym:
¶ Wiez tak falszywy Bozek zley mitosci/
Poit swe strzaly spikciem twoich kosci:
A w sercu wzdymal piekielne promienie/
Sobie na pokarm/ tobie na stracenie.
A zeby wyniszc z takiey nawalnosci/
A z zastarzalych mogl swych wybenczosci.
Niey te niebieskie na ratunek strzaly/
Ktore ozieble serca zagzewaly.
Tymi w stolu Magdalena swieta
Byla zagrzana/ tymi y przekleta
Nieprawosc Lotra na krzyzu onego/
Byla przebita za grzech placzacego.
One Piotrowi/ o Pana zaprzecie/
Wywiodly z oczu rzewliwe strumienie:
Tymi Augustyn pod drzewem figowym/
Sstal sie z twardego kamienia woskowym.
A tobie dzisiaj recepta zostana/
A na twoie Lodz grzechem vpetana.
Tylko z pilnoscia sluchay mego zdania/
A co ci rozkaze czyn bez omieszanja.

C

S. Bern:

Lodz z nawalności/

S. Bernardus.

Qui se sibi magistrū constituit, stulto se discipulum subdixit

N idziś on ogień krory przy gestwinie /
 Blyskczy sie zdala / w gestey rożcinie.
 Tam z dawnych czasow pasterz zasly w lata /
 W maley chatupce / schował sie od światła.
 A w krag go puszczy obestly serotie.
 Cedry / Cyprisy / y Soenie wysotie /
 On bedac w cnotie wielka obleczony /
 Prowadzi żywot Bogu ulubiony
 Tu na tcy puszczy / a na malym kacie /
 Z celadka swota on contentuje sie.
 A cho ciaz stary nigdy nie proznuie /
 Ale ystarowie w domu swym pracuje.
 Czasem czeladka kuy ebukierue /
 Czasem nabożne pioski pospiwue :
 Abo rogoże zdartego bitowia /
 Przeplata / abo kofyki odnawia :
 On zastarzate w tobie w sztecności /
 Wymorzy cnota swoiey szarżliwości.
 A ty mu swoie odkrywszy sumnienie /
 Obiecy perone grzechow potaenie.
 Bieźże do niego / bo on o tcy dobie /
 Jui przy robocie przyspiwue sobie.
 To skoro wyrzekt / Amor w oemgnieniu /
 Podniosł sie k niebu / w lot po nocnym cieniu.

S. A. ugust :

O quam suave factum est, mihi carere nugis nugarum,
 & vanitatibus vanitatum ; anima mea liquefacta est, ut
 sponius locutus est.

N idzy tak strzala puszczena z cieciwy
 Predko nie leci / nigdy bou chciwy
 Tak zarzko żołnierzy / na swym zarzku koniu :
 Nie potażue po N arjemym bieniu.

Jakom

Do brzegu płynaca.

Jakom ta w ten czas / cześcia przestraszony /
 Cześcia niebieskim ogniem zapalony
 Czynit nadzwyczaj śalone postęki /
 A strach nie chwytal nie maly za boki.
 Jeseze Cynthia w ciemnym zlotoglowie /
 Tkala Dpnieze na Szarey osnowie.
 Na niebie jasny Miesiac świecił jeseze /
 Na poządane gdym przybieżat miewse.
 W gestwoie zarosley / glina oblepiony /
 Widziałem domek / z chrostu vpleciony /
 Rzekła sumiaca poden podplywala /
 Miedzy brzegami cichuchno śmierała :
 Stane pod ożnem otworzonym / kore
 Świacta dawato od kaganica spore.
 A wyższe w cieniu Pasterza starego /
 On płoł rogożajstwie Palmowego.
 Przed nim pacholat siedzac darstkich troie /
 Odprawowaly zwykle prace swoie.
 Do nich śedziwy pasterz sie ozowie /
 A stow łagodnych kłka onym powie /
 Opuśćcie dżiaci prace nadprzykrone /
 A zaśpiwajcie pieśni ulubione.
 Ja wam pomoge / y zacznijcie bede /
 Na harmonia skoro ste dobede.
 Odkaslnal sobie / jam w przod głosem ciemnym /
 Tak poczał / a miodz po nim za przylepnym.
Piesn Pierwsza.

Quid longa speras : breue est quidquid hic vides
 Annos aternos in mente habe.

V cześna miodzi / nie vsay miodości /
 A w marney nie kładz nadżiete gładości.
 Kwiak krory kwitnal za porannej rosy /
 Vpadł wieczorem od hartowney rosy.

C 2

Tak

Lodz z nawalności

Tak twoie mlodość / co to rzekomo kwitnie /
 Przedzaj niż mniemaś ostra kosa przytębie.
 Byś stronił radz / radz się cnotliwie /
 Weźmiesz nagrodę / a weźmiesz prawdźiwie.

Pieśń Wtóra.

Nescis quid serus vesp̄er vehat,
 Dum tempus habemus operemur bonum.
V Cieśna młodzi / po kć czas swobodny /
 po kć Zephyrus powiewa łagodny.
 Wszak co przedzaj / iakć twoie sprawy :
 Jesli lat twoich godne są zabawy.
 Na czym czas trawisz maśliż sōba Boga ?
 Czyli wstawna na sumieniu twoga ?
 Jesli Bog z toba : jesli wcale cnota ?
 Tak trwać do końca / twatać bądź robotą.
 Jesli inaczej : pomyśl wilko o sobie /
 By to co drugim nie stało się robie.
 Po kć czas kwitnie / mōsa pieś na młodzi /
 Wwodzi twoie Lodz / z nieczestney powodzi.
 Bo twoie lata / lata nie rością gnōmę /
 Lecz zły jadysz kosa powatłone.
 Wwodziś prośbę / a wwodziś koniecznē /
 Boć iey zapewne przydź się zginąć wiecznē.

Pieśń Trzecia.

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.
 Cum vult non potest, quia cum potuit noluit.
 Per malum velle perdit bonum posse S. Aug.
V Cieśna Młodzi / złam wczasze nalogi /
 A z złamaniem ich nie wdaj się w odłogi.
 Kto dziś ma trudność / przelamać swawola /
 Ten co dzień w wiekśa wdaje się niewola.
 Dzwiga czarowni tłomok poproźnicy /
 Czart go prowadzi na żelazney śmyczy.

do brzegu plynaca.

Podczas murzłomo wody kćs popuści /
 Lecz się do Boga wrocić nie dopuści.
 Przez zakamiałe serce złym skwardził /
 Brzydkie Anytom grzechem zaśmierdził.
 W piekło go pędzi / oczy mu związawszy /
 Binda zły jadzie / mocno strępowawszy.
 Biegem go zrytu płomienistym ścież /
 Postępuj (prawy) przekłazy człowiecze.
 Lecz ma głos z pieroś go dobywa /
 A wragać te mu prośbę śpiewa :
 Gdyś mógł żyć stroni / niech cięś niebziś /
 Brzydkimnie / złego Pana robotnik.
 Gdy chcesz nie mojesz / bo gdyś mógł niebdać /
 Przez zła swawolę / dobrej postradać.
 Wcieśna młodzi / tam wczasze nalogi /
 A z złamaniem ich nie wdaj się w odłogi.

Pieśń Czwarta.

Virtutem posuere Dey, sudore parandam
 Quum & reges, simul & beatus perdidit vber.
V Cieśna młodzi / chroń się proźnowania /
 Chceśli wyś serce twego wiktania.
 Wzrącego miodu nie żwiedź nie kęstru /
 Lecz gdy ostrydnie / ożor nań gotu.
 Do zabawnego przystępnym stemu /
 Proźnowacy zaś latwy lup onemur.
 Gniazdo w którym się leży złosc wśelaka
 Jest proźnowanie : stad poćiecha iaka ?
 A wiec twoich lat wiednie / a czas darmo plynie /
 A naba nie honor pewnie cie nie minie.
 Niekład daremny / nadzieia do tego
 Twoich ptonna / zgubą y ciebie samego.
 Za laty bedzieś sam siebie żalować /
 Na rozum głupi proźno ius styskować.

2003 z nawalnosci

Vciefna Młodzi/strzeż się proznowania/
Chcąc wyświecać wogo wmitlania.

Pi. sn Piata.

Quocunque perginas, nobiscum portamus inimicum.
Vinum & adolescentia duplex est incendium voluptatis.
Qui amat periculum peribit in illo.

Vciefna Młodzi/sumnienia calości
Strzeż się nałepczy/nie dufaj w cewkości.
Łódź twoja niech miła jak nadaley moze/
Syrceś/żarybdy: Bog ci dopomoże.
Wiedziade Łódź miły za Syrceś sobie/
Tłeco strożnego pozrójac w sobie.
Płec biata Cyrceś/ktora czestowała/
A trunkiem ludzie w bydo obracała.
Rozmowy z ta płecia / tobie z Syrenami
Beda: co słyż copili piosnkami.
Strzeż się ich prze Bog/nie czyłay pogoni/
Tych chytrych lipek/po tej swiata toni.
Wiedzaj z Łódź/gardź ich rozmowami/
Dy nie zgubili Łódźi twej piosnkami.
Wadź iako seden z kompaniey cnego
Uliffa: omi wośku iarzycego.
Szpuntek/przednimi wżyżatykał/
Kiedy po morzu z strachem wciekał.
Ty miasto wośku czystych pieszczot roboty/
Zamurur wży wstydlwością enoty.
Wespot Uliffa naaladuy samego/
Przywiaz się mocno do masztu swietego.
Na ktorym Pan twoy trwaja droga stropiony.
Tobie chcac pomoc/wieci rościagniony.
Tego wyrywaiać Łódź sumnienia twego/
Z niebezpieczeństwa wywiedzieś Łódźdego.
Vciefna młodzi/sumnienia calości/
Strzeż się nałepczy/niedufaj w cewkości.

do brzegu plynaca.

Piesn Szofla.

Qui cum sapientibus graditur. Sapiens erit, amicus stultorum, similis illis efficitur.

S. Aug.

Omnia inimica amicitia & seductio
mentis inuestigabilis, cum dicitur, eamus,
faciamus, et pudet non esse impudentem.

Vciefna Młodzi/nie patrz gdzie ich wiele/
Trepami wielu nie postępuj smiele.
Szrota droga/ y brama przystrona
Do złego/stoi tam wse otworzona.
Lecz ścieżka wąska: y forta jest mala/
Ża ktora sie dzi placu wieczno trwala.
Przy enoty Łościol do honoru ida/
Ci tam do niego za perne nie wioda.
Ktory miata Enoty stanowisko/
Gdzie honor z Enota chodzą siebie blisko.
Wiele jest takich/ co dla Enoty wzoru/
Snadnie dostali wielkiego honoru.
Wiecej jest takich co pod namioty
Wal cney ni dy nie staneli enoty.
Miasto honoru ktorego szukali/
W cieśko smrodliwy wawes pompadali/
Ty, Hertul sam młodym wwas omiele/
Gdzie lepsza droga/nie patrz gdzie ich wiele.
Złochym glosom/ alye postępowal/
W ich kompania abo sie gotował.
Nie daw sie wodzić: wchodzić to moze/
Wigarda chci miata sobie dopomoze.
Nie tak perfumy me eno przeraża/
Kz czy/ktorych sie nim dożyłais.

Lódz z nawalności

Nie tāt powietrzem moru żarzony /
 Drugich żarzą przedko z każdej strony.
 Jāt zly towarzyszechem duchu swiego /
 Wslego przemienia młodzieńca dobrego.
 Wciężna Młodzi / nie patrzą gdzie ich wole /
 Tropami wielu nie postępują śmiele.
 ¶ Tu przestał stāreć: Echo naprzemiany /
 Różne odgłosy wstracała od ściany.
 A świt rumiany swoje łozę łonie /
 Słotką wypadzał na niebieskie błonie.
 Już się po lesie mokrą mgła błotała.
 Już z mieniącą zorzą powstawała.
 Wzarośły puszcy stawikowie mali /
 Z drobnymi ptakimi tody dzień witali.
 Głos po pustym daleko się ściele /
 Zwierząt bledliwych ożywa się wiele.
 A iż światło żarzą wonej tropy /
 Przyskapię bliżej do Pasterzkiej śopy.
 A wędrowni kłoseż sieni założono /
 Zakłatałem aby otworzono.
 Ożwał się Pasterz / kto to do moiego
 Kolące domu wnocy zamkniętego.
 Nie jest tu żaden dom gościnny / ani /
 Miejsca tu maia zbytciem wwikłani.
 Cichych i stromnych rad w siebie widzę /
 Ale swowolnym iako żyw się brzydzą.
 Chybaby kto chciał / zle natogi złożyć /
 Grzechom wmarły cności znów ożyć.
 Takiego gościa rad w siebie miewam /
 Bawię się po nim pociechy spodziewam.
 Jeżeli ty takim / wnet otworzyć kaze /
 A chęci wielka w mey kuczy pożaje.
 Tak on: a ia zań naiego pytanie /
 Pasterzu dobry moie kolatanie.

Nlech

do brzegu płynąca.

Nlech dā nie trwoż / iściem tu z Boskiego /
 Wyroku przyszedł do domu twoiego.
 Dział Amor Boży posłał mnie do ciebie /
 Razal mi wyznać cnot świętych od ciebie.
 A już tu dawno pod twym oknem stoje /
 Ale z bojaźni ośwāci się bole.
 Puścił mnie żarzą Pustelnik w dom mały /
 A skoro światło wyjrzał w mnie strzaty.
 Poznał iżem tam z przejrzenia Bożego /
 Przybieżal w nocy do mieszkania tego.
 Wiodł mnie (tam tedy po kamieniu woda
 Cicho spadała) do swego ogrodu.
 W tym (pry) ogrodzie gościu spocznij sobie /
 Tu przesyłach w brodni wtop pamięć w sobie.
 Tu twego serca resztek myśli strzyte /
 Chciej wykorzystać / tu się lzy obficie:
 Tu na tym miejscu błagaj przedwiecznego
 Boga / tu staraj o tańce się tego.
 ¶ Pomoc do tego badacie obrzy /
 Na które patrzac / iściatkie stady.
 Bądźcieś rozumiał bydy na sercu twoim
 Jakich Contersekt / w tym ogrodzie moim:
 Na despekt onym jest uformowany /
 A dla chydy ich wyśca tomany.
 Saluyje za nie w zdychay płacz serdecznie /
 Odmiana jrcia zacni tu staćcznie.
 Jatej do ciebie peronie się tu oślawie /
 Skoro zaczęta robota odprawie.
 Tak rzekł / i wyszedł: a ia z idumany /
 Zewszad ogrodu przepatruiac ściany.
 Napis był taki / nad brama onego
 Ogrodu rycy / z kamienia twardego.
 Sanum confilium; resq; locusq; dabunt,
 ubi cerui abiciunt cornua.

Q

On

Lodz z namátności /

O śliczny ogród / przedtym mnie nieznaný /
 Barzo misternie był wybudowany.
 Rozne w nim były z winnych krzew chłobniki /
 Malogranaty pokryte chłobniki /
 Po płotach wonne cytryny wisiały /
 Zapach wzbite wdzięczny z niebie wydawały.
 Daktylów wiele na palmach widziałem /
 Pomarańcze pełne drzewa widać /
 Innych owoców tam rozmaite dźwigi /
 Czynał apetyt do wrywania chęci.
 A skoro sádem nakarmil swe oczy /
 Myśl moja zaraz do wonnych siól Pocy.
 Chwile nie mało w pasterkim ogrodzie /
 Przypatruię się / piękney kwiatów zgodzie.
 Tu na Narcizá patrząc / tonącego /
 Wspominam / śmierci żalując onego /
 Tu Ziaccintá / tu rozmarynowy
 Promień wrywam: tu kwiat siolkowy.
 Nábren: na wonność krzaku rozanego /
 A tam chcąc wścisnąć kwiecia pachnącego:
 Ach (powiedzieć czy zamyleć) na spódzie
 Wyższe w rozowym Kupidyna chłodzię:
 Włosy y piersi wbytkie króci: Elione /
 Na ciele były rany niezliczone.
 Kolesan na stronie leżał hawtorwany /
 Miasto strzał strzmielu / kwiat spatel strugany.
 Ozdoba jego wbyłta pospeczona /
 Noc jego winowecz była obrocona.
 ¶ Gdy mu zabrzmiął śmierć stop nych kół głowy /
 Ocknął się ze snu / y przez dalsie rowy
 Wierzał e pieśń: a w dolnych żwirzyskach
 Tutaj się błędny po króciach tróciach.
 ¶ Pośledtem daley gdzie na miłkicy sali /
 Długimi rzędy tablic wisiały:

Na nich

do brzegu płynąca.

Na nich siedm grzechów śmiertelnych obrasy
 Prawe zwierciadła duszy mojej stasy.
 Napierroszy. Pycha w słociśey koronie
 Siedziata strojno na wysokim thronie.
 Bogactwo złote w reku piasłomata /
 A wbywe naga wbostwo deprała.
 ¶ Tui przy nieziostra stała / zapalczywie
 Z miedzi wryta / a oczy swe chęci
 Na cudze dobro wśedzie obracała /
 A cytowała I N V I D I A miata.
 ¶ Gnusne lenistwo na szudle się wlece /
 Bicz słuzby Bożej okrutnie je biece.
 Dwaj charci przy nim / ospalym iednego /
 Towia: a chramym co przy boku iego.
 ¶ Łakomstwo strzeme w rozdartej geby /
 Nienasycione wżazawszaby:
 Z bezdennym brzuchem głodne w łacie stało /
 Chęci się każdej rzeczy dotykało.
 ¶ Koscioronym zbytek płaszcem przyodziany /
 Za soba długie powlaczal ogony:
 Tam wśeteczniśtwo / y Obżarstwo iego
 Rodzone ślustry stois podług niego.
 ¶ Zjadu się łasał Gniw niewąmierzony /
 Sta zapalczywość po sali przystrony /
 Z pochodnia tasma wstawione latala /
 A co raz serca iego podpalala.
 ¶ Na samym ciele pięknie ozdobionej
 Sali: tu Cnota śliczno wstroionej.
 Piętr w ciemney stali / rzewliwe ty leie /
 Kur mu nad głowa wstawiecznie pieie.
 On co ras wola / z okrutnym wśchaniem
 Boże: zmiłuy się nad twoim stworzeniem.
 Po prawej stronie pięknie malowani
 Byli Rycerze: przedtym w wianach

D 2

Marna

Rodzaj Nawalności/

Marna rośkość: teraz odwieceni
 Lasta / y Duchem Bożym napelnieni.
 ¶ Na pierwszym miejscu siedział przykowany /
 Augustyn Święty do poboczney ściany /
 Łanuch mu wielki z grzechow włożył
 Czarc / którym go mocno skrepował /
 Alie / potute Święta podniecony /
 Śmieło czartowski targa kupy ony.
 Z serca Hieronim tam za swoy grzech płacz /
 W pierś ogromnym łaniniciem kolace:
 X wola: wielkiej rzetelności srocie /
 Boże miłościu chciey bydy dusy moiey:
 ¶ Ciprian / wielkim przedtym czarownikiem.
 Bedac: a potym zacnym męczennikiem:
 Z charakterami Czarnobiele kła /
 X czarownice palikągi zgola.
 ¶ Egipcyała Marya / grzesznica /
 Dziś Święta / przedtym wielka nierządnicą:
 Z salamiymi rekami siedziała /
 Przeciw potufom Przecysfay wzywala.
 ¶ W lochu okropnym Magdalena płecy /
 Postan / modlitwa / grzechy swoje drecy:
 Wola płacshwie / odpusć / odpusć / Panie /
 Zły slugi / ciebie głe ułanowanie.
 Podniosę oczy / chceć czytać co dane.
 Zacytul ony / alić napisano:

Qui scutus es errantes, sequere penitentes.

Jeżeli bladzacych tych biegat drogami /
 Potuturacych idzie: też ścieżkami.
 Na samym końcu Pasterzowey sali /
 Gródada dyablow była / ci płakali
 X iako wócieli brytanowie wyli /
 Gdy natch Święta potute patrzyli.

do Brzegu płynaca.

¶ Na samym brzegu stał kryz wystawiony /
 A na nim obraz Pański zawieszony.
 pod nim zaś napis słotem był takowy
 Pisma Świętego / napisany słowy:
Quomodo effugiemus si tantum neglexe-
rimus salutem.

¶ Tym zaś cyleta drzewie wmozony /
 IEZVS Z NAZARETH KROL IVDSKIEY KORONY
 Wola: Jak niedzy wydusie potepienia /
 Gdy tak wielkiego zanedbał zbawienia.
 ¶ Ctery wół niego (strach) zwierciadla stały /
 A ceterom się częściami świata obracaly.
 W jednym widziatam młodo zmarłego /
 W id swe spedytanie cslowiel a zgniełego.

Okraś: i go wżytka odbiezala /
 Znak śmierci wiatrem zgażona dawala.
 Pochodnia / wespół z wylem przalicznego
 Rwiecia / wżbarzety n i na pol z wiedłego.
 Begarek przy tym dwie strzyde malacy /
 Nie powieha głowie w loc piwole ciłtacy.
 Co był za napis leżący chceś wiedzić /
 Z strachem ci mużycłowice powiedzić.

Momentum unde penitet aternitas.

¶ Drugie zwierciadło cyleta w sobie miało /
 A roremu szczęście pochlebilo się wola.
 Wieniec na głowie / w rzu miał słemice /
 Rarty przed soba / a przy nich strzypice
 Mielko kożcowym na w zglowin siedział /
 Co się z nim dzialo nieszełny nie wiedział.
 Groch mu prezentat / tu serce wnatrzności /
 Zran one znacząc sumnienie odzłoci.
 Dwaj kóło wśu krucy mu śpiwali /
 Cras / Cras / odwołał piosnkę powtarzali.

2003 z Ciawalności

Pod nim otwata odhłań wielka skala /
 Paieczyna go by niew padł trzymać.
 Nad głowa wisiał ostrzy (pomstę Bożej)
 Aliech goly / a on nie soba nie trwoży.
 Bo mu nadziei Binda zaślamił /
 Czarczi zł / oczy / żyć obiecowali
 Lat i esze wiele / od teorych z wiedziony
 W padł w odhłań one / nedym potępiony.
 Napisa słowa tatcie pod nim były /
 Reore cicielom strach wielki czyniły.

*Ducunt in bonis dies suos, & in puncto
 ad inferna descendunt.*

W rostopkach marnych trawiac swoje lata /
 Nad swe spodzianie śmierci ich z plosa z swiata.
 We mgnieniu oka / do piekła wpadała /
 Reorzy bez Boga dobr tych używała.
 W trzecimem widział umierającego /
 Otwócie win swych desperującego.
 Napominaniu miejsca już nie dając /
 Jesze przed śmiercią siebie potępiając.
 Przednim czart wielki regestr pokazywał /
 Kot / dzień / godzin / wszystko probował.
 Godzi / i / kim / co broił / za swego go mając /
 Swym sie nań prawem a niele ozywając.
 I nteba nań oko Pańskie poglądało /
 Sercem stwardziały i kuśnię go karało.
 Napisał pod nim słowy strasliwymi /
 Serca patrzocych przenikającymi:

*Merito hac animaduersione percutitur
 peccator ut moriens obliuiscatur sui,
 qui uiuens oblitus est Dei.*

W czwart

do brzegu plynaca.

W czwartem był skutek grzechu wyrażony /
 Wszytkim na oko prawie wystawiony.
 W nim Adam siedział kości tylko mając /
 I nieśmiertelnego / śmiertelnym sie sstać.
 Spadła precz z niego wolała wroba /
 Sama przy kościach tylko była broda.
 Nie wielkie w swodicy iabko rece trzymał /
 Co przy z nie stracił żalując wspominal.
 Dawoś sie w wieść marnemu smakowi
 Boga postradał / dostał sie Czartowi.
 Aż go Syn Boży zaśluga pomocy /
 Wyrwał potężnie od dyabelskiej mocy.
 Podpis łaciński słowy rolaśnie tymi /
 Barzo dorzeczo był wyrażonymi.
*Cito preterit illud, quod placet,
 Aeternum quod cruciabit erit,
 O Aeternitas Aeternitas quae finem nun-
 quames habitura.*
 Gdyś sie tu takim rzeczom przypatrzał /
 Niewiedząc skąd sen do mnie przylatywał.
 Jednym mi strzydłem wprzód na ciemnie śniagnął /
 Potym sie wszytek nademno rościagnął.
 Sen mi sie uład. A wtym iak na ławie /
 Przed moie oczy w światłości sie kawił.
 Blyszcząc sie zewszad Pani nieśmiertelna
 Niebieskim ogniem: slug przy niej niezmierzna
 Milionami cma sie wstazala /
 A ona wszykich płaszczem otrzymywała.
 Reo iasność oney Panicy / kto swoiemi
 Słowy wymowi: abo kto buynem
 Trzyk! slugiey tak tyższy wiele
 Snadnie wyliczy: Powiadam ja śmieie:

Dym

203 z narwańności

Dych miały iż Korwile w Eridanie
 Jest ryb / lub w wielkim dżwone Oceanie :
 Nie wazyłbym się / choćbych w pioro moje
 Wskreście posławał / Żelkonistie zdroje.
 Dżw tam był wielki kiedy się ruszyło /
 Anzeliście Kieśtwo które przy niey było.
 Prorocy Świeci y z Apostołami /
 Z Ewangeliczy Światecy authorami.
 Żąci Wyznawcy wspol y z Dworzan /
 Co dla Chrystusa obnosili rany.
 Pánienki czyste pospoli z Wdowami /
 Pod rozrotemu stali chorągwiemi.
 Razimierz z Kości z Stańslawem dwady byli /
 Co przednia regestr dworzan iey nosili
 Tych / co tużniac częśc iey wyrzadzają
 Wielka nad innie / y tych co szukać.
 Aby y sami w czystości tu żyli /
 Z drugich wielu k temu przywodzili.
 A wsiy ię inży Męczennicy Świeci /
 Krwawo na czele nosili pieczęci.
 Strach na nie przypadł / kiedy czasem onym /
 Niebiańska Pani w miejscu obiadnionym :
 Ku mnie się w złotym płaszu przybliżała /
 A cał-kołowac do mnie zaczynala.
 Synu : A długoż w tych śniadach rospietech
 Bedzieś się wiktal myślowcom przytłecz.
 Długoż w zacietey bedzieś trwał sprośności ?
 Zapopelnione nie żalować stości.
 Tali za moje o tobie staranie
 Poprawa : toli twe wpańsetanie ?
 Na tożci wysła laśka Syna mego ?
 Dla tegoż z bołuwylal on krewo swego ?
 Onż awoy wiaial grzech na subienicy /
 Chcac die wybawic z piekielney ciemnicy.

A ty co ?

do brzegu plynaca.

A ty co ? miasto pobożney ofiary /
 Słesz brydykie grzechy Chrystusowi wdary.
 Czo tuż byś powstał z grzechow twych nalogu /
 Rzyt pobożnie : a na potym Bogu.
 (Ktory cie do tad żywego zachował / 20
 A wieczney śmierci winnego wchowal.)
 Zdrowie powinna częśc wcale oddawał /
 Z drugim z siebie / przykład dobry dawał.
 Wecuias śpieśno / co minely lata /
 Ktoś ustracił dla marnego świata.
 Nie tylko za złe coś czynił żalując /
 Lecząc namiecy w enocie postępując :
 A iakos drugim był złego powodem /
 Tak do dobrego zechćciey być niewodem.
 Słuchay zdrowych rad / pasterza starego /
 Ktory cie wiedzie do portu wiecznego.
 Tego słuchajac / peronie tam przybedzi :
 Z w wiecznym szczęściu spot z nami wsiędzie :
 Takich słow / kiedy zemna domawiała
 Na wielce łasny obłok wstępowała.
 Na ktorym śladzy przedziuchno zniknela /
 Oczom niegodnym moim się wniknela.
 Oczyne się z pretka / z widzenia takiego /
 Wyje przed soba Pasterza onego.
 Ktory wstań rzecze : wieczor inż nadchodzi /
 Coś Bog dal w serce wiedzieć mnie się godzi :
 Abym spot z toba temu podz ekował /
 Ża to że ci tu do mnie natierował.
 Odpowiem : Sczyrzej sie ta przyznam tobie /
 Czuie przedziwna odmiane sam w sobie.
 Płakać mi się chce / sumnienie się boi /
 Wodzieć mi grzechow przed oczyma stoi.
 Moc wielko czuie w tym ogródu twego /
 Ktory siwa trasa iest mi do dobrego.

2

Zaplatat

Rodz 3 nawalności

Deplekat starzec / chwalec ze mna Páná /
 Znać potuty je mi łaska dana /
 Abym rachubę sumienia gotował /
 Co przedsy / barzo pilno perswadował /
 Po niej za pewne twie mi obietnic /
 Wini mych od Boga; a w tym sam pracuiac.
 O pomoc łazal wyryac cney Dżiwice /
 Ktoreyem przez sen widział byt oblicze.
 Nim (pry) odepdyjcie / zcapienay nabożna
 Ze mna piosnek / wciś młody pobeżna.
 Ktoratu w moicyt uczy oczet ywa /
 A w tym ogrodzie w cnotach postępywa.
 Ja już zacynam / a ty zemna é micle /
 Potrzyłuy Synu boć ich słucha wiele.

Pieśń do Bogarodzice.

*Frondeo frugis inops si mors secat attrahet
 Orcus*

Iudicis extentam, Virgo, morare manum.

W Eeklem iak szep drzew figowego /
 Tę czyniac Panu pojtku zadnego.
 Emierz z Czartem migo wpadł ucieka /
 Grzechy / ofensie do Boga wolała.
 Czare wplecionym z grzechow mych powrożem /
 Chce zwalcic drzewo: a grożac porożem.
 Zbynie strasliwy w głos / na omierz wola /
 By mu ponieglia czego sam niezdola.
 A ena strasna z prawcy strony bołu /
 Zharcewna kosa / pogladaj o oku.
 Rychtoli Sadza w dzwonet pewniony /
 Na mom drzewie z ktorey kolwiek strony
 Znak da swym mlotem / wiecznego detretu /
 Pewnie swey kości nie czyni w stratu.

Cyśta

Do brzegu plynaca.

Cyśta Dżiwico / ty reke Sadziego
 Zahamuy proste w dzwonet biacego.
 Uch sie nie ostate / sadu zagaenie /
 Na mnie niedznego / wieczne zatrzenie
 Wproś mi łaskę / aby zfolgowano /
 A do potuty troche czasu dano.
 Wproś wilgości wstemu ksepowi /
 Twa wstęła łaska / mehay go odnowi.
 Jazą uczynność / miedzy slugi twdie /
 Acz byt niegodny / oddam imie moje:
 Służyci bde / pośi duśa w ciełe /
 Do twej posługi prowadzac ich wiele.
 Niegardz nas lichych robakow prośbami /
 Łaska łaskawa potaż sie nad nami.
 Tak z nabożenstwem kiedyśmy śpietali /
 Opodal stoac drudzy powtarzali.
 Potym mi rzecze / nad to radze tobie /
 Weź za przyczynce / onych Swietych sobie /
 Ktorches widział obracy wiśacie /
 W tym mym ogrodzie t krusze wzbudzaiace.
 Nad swych lat młodych grzechami placzacych /
 Swieta wzniecaiac potute w patrzacych.
 Ci sie tak y ty / byli wistali /
 Ale sie potym meżnie wysiđlali
 Z czartowickiej matnie: Tych ty o przyczyna
 Proś / tak twych snadniey zlozyś grzechow wini:
 Proś ich o pomoc / aby co zjednali /
 Co sami sobie placzac otrzymali.
 Westchnienie cześte / y modły im dary /
 Proś i im radze te cześto ofiary.
 Pieśń do Swietych.

Securi de vobis, solliciti estote de nobis

E 2

Prostra.

Lodz z nawalności

*Prostrati rogamus, ut non spernatis ve-
stros miseros peccatores. S. Victor vi-
ticensis.*

Mieśkańcy wieczni nieba wysołtego /
Wiedzący pękta z paśczyki wiecznego:
Z daru Pańskiego za grzech żałujący /
I okuty owoc godny przynoszący.
Z Czarnoksiążnika Miecznika sławnego
Cny Cypryanie / grzechem przedym sławny.
Z grzesznego świątyni wielki Augustynie
Na swoy płaczący rozum Hieronimie.
Grzesznaz Egiptu / już po skutuła /
Magdalena już rzekono letaca.
W Labirync grzechow / niegdy zamieszkał /
Laska niebieśta nazad wymieszkał.
Bez ktorey żaden / niewychodzi z niego /
Lecz wiecznie ginie / płaczac głupstwa swego.
Jat z Labiryntu reka czynionego /
Niemogac znaleźć drogi meścia swego.
Bez kłębka snuru żaden sie nie wracał /
Ale już wiecznie żywoć tam wracał.
Tat ia wspol zwami / znam potrzebe moia /
Żeć Labiryntskie dźierża mie podwoie.
Wyścia nie znayda / snuru potrzebie /
Bez ktorego sie umarłym być czuie.
Snur mech mnie będzie parlatu drogiego /
Strumień krwi świętey / Boku otwartego
Tworcy Pana / za grzeszne wylany /
Ktorego móca / waże sa odmiany.
Do was ia wolam pomocy żadać /
Przez was od Pana ratunku czekać.
Ten mi wproście a ia bez mieśkania /

Wyśmos

Do brzegu płynąca.

Wyswobodze sie z grzechow uwikłama.
Przyczyna Sądziły droge sposobnośy /
Sobie do Pana / przystęp wtacnośy.
Z gorzkim / za grzechy twe / pożałowaniem /
A nie godności wielkiej twej / wyznaniem.
Tat śpiwaw często / serdecznie wzdychając /
Lutości jego nad soba żadać.

*Operi manuum tuarum porrige dexte-
ram, & dirige, in conspectu tuo, viam meā
Dñe Deus auxiliator meus.*

Pieśń

Ktory Bohątyr / a godzien pochwały /
Ratuy / poćmi nie frogie morskie waly:
A potop wszystkich grzechow / nie zaleie
Na ktore wspomnieć aż mi dusza mdoie.
Do mnie Wieloryb piekielney paśczyki /
Nie zamieraiac płynie / a przez dźierżi:
Chce mie pozarsy / w morskie głębokości
Zanić / zająć kto nademna litości.
Mnie nieuspiony Sep sumnienia zlego /
Odrosle z ada części serca mego.
Mnie on Tantalow głod zbawienney wody /
Morzy: a wieczney umyka ochłody.
Majny Atlancie / co niebiosu swemi
Ramiony dźwigasz / z obroty wiecznemi.
A ty cny Persu / ratuy mie możnali
Niech zmysły serce beda przez was cali.
Ratuy Hercules / jeśli lata śiely /
Żadzrosne w sobie twej nie utopiely.
Ratuy ktożkolwiek / z Bohątyrow sławnych /
A odnow we mnie przykład / dźierżi / cnot dawnych.

Ł 3

Prezno

Łódź z Nawałności

Proszę / prosię / wołam w spomożenia /
 I przedwieczny władco wszytkiego stworzenia.
 Do ciebie serce z rektoma podnoję /
 Ciebie ratunku wieczna myśli prosię.
 Dosyć ciem światu / y tego marności /
 Ścieśnięt zakonu twej światobliwości.
 Przepominając / słyszę : y iarzmo /
 Grzechowem nosi na sroch barkach darmo.
 Który Piotrowi w morzu conacemu /
 Podales rektę / daj y mnie grzesznemu.
 Nie daj utonąć / biedney Łódce mojej /
 Aleś jażłoni / przedy łalki swojej.
 Szedł maść do szęta / deszczu postać /
 Po wypadaly ścaby z męz światłoni.
 Tyś Kudł / y Styrni / tyś Kotwica troiś /
 W kotorey zastrzymała dziś nadzieja moia.
 Tyś sam z sprowadz Bawłazn śnieżnego /
 Tyś do Portu prowadz Bawłaznienego.
 Daj bym wstawienie pokłidusa w ciela
 Gorzko żalował / żem cię razow wiele
 Ciężko obrażał / rzerono popłakuiac.
 Słych mych postępów dobrimi wetuiac.
 Daj miłość świata / abym zapalony
 Patat ku tobie przez czas niest ończony.
 I Tusny przestali : A tyle jasnego
 Słońce dawalo nam widoku swego
 Słońce (pry) śladło ia do sęrch odchodze /
 Ty nieważnagłone swojej żadzy wodze
 Przypraw z pokuty światley uczynione
 Tymis obchelnay grzechy popełnione
 A plyn ścieślinie / tam gożie sobie zbiegu
 Wiecznie odpoczniesz / na bawłaznym brzegu.

ZOIŁOWI.

Aniele Boży / mnie za strożá dány /
 Odpas od boku swoy miecz przypasány /
 Broń mie / od zebow Zoilá zwałwego /
 Przytni mu ozor / wściekley pasczy jego /
 Wraz mu po iedlca swoy miecz znamięnty /
 Wyroc mu duże po społu zielity /
 A wy murarze / na mogile jego /
 Wyłuycie z ostrym kłem psá cieśławego :
 Ten napis na nim dajcie wykowany /
 Tu leży wściekły Zoil pochowany.

ZYGMUNT I.

...wielki XVI

KRONIKA
X. ZELNERA
I
NAPISY
GROBÓW
KRÓLÓW POLSKICH
W KRAKOWIE.

ZYGMUNT AUGUST KRÓLEWIC.

PRZEDMOWA.

Zważając na małą objętość niniejszego pisma, może należałoby zwać go *Kroniką*: lecz i w tém iest trudność iaką dać nazwę dziełku obejmującemu zebranie zdarzeń, koleją po sobie idących?

X. Krzysztof Zelner, (czasem piszący się i Zilner) rodzem był Krakowianin. Początkowo zaczął spisywać dzieło sobie współczesne z większą pilnością, później notował tylko po prostu różne zdarzenia: a rękopism jego obejmowało w końcu tylko szczegóły rodziny jego się dotyczące, jako to: małżeństwa iey, urodziny i śmierci, niemniej wizycy czyli sny pobożne, i kilkanaście Homilij niewiadomo czy jego własnych, co wszystko iako dzieiom obce opuściłem. Drobną iest w prawdzie zasługa dzieiopisarska X. Zelnera; ze względu przecieź że nam podał niektóre wiadomości miejscowe z kąd inąd nieznane, szkoda aby praca jego zaronić się miała.

Dodane w końcu inne pisma treści dzieiowej umieść-
tę tu w tém przekonaniu, że iest obowiązkiem każdego dawne pamiątki ocalać i od zagłady chronić.

Kraków d. 1 Czerwca 1835 r.

WYDAWCA.

*Jak wi dać 2 tych wlepionych
kartek, był to egz. kmt.
Grabowskiego.*

